

Datum van
inontvangstneming

:

02/07/2018

Zaak C-348/18

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

29 mei 2018

Verwijzende rechter:

Consiglio di Stato (Italië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

22 februari 2018

Verzoekende partij:

Azienda Agricola [REDACTED] - Società semplice

Verwerende partij:

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA)

[OMISSIS]

[OMISSIS]

ITALIAANSE REPUBLIEK

De Consiglio di Stato

[OMISSIS]

heeft de navolgende

BESLISSING

genomen op het hoger beroep nummer [OMISSIS] 6 van 2015, ingesteld door:

Azienda Agricola [REDACTED] – Società semplice, [OMISSIS]

tegen

AGEA - Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura, [OMISSIS]

tot herziening

van het tussen partijen gewezen vonnis nr. 4494/2014 van de Tribunale Amministrativo Regionale del Lazio – sede di Roma – Sezione II *ter* (TAR, bestuursrechter in eerste aanleg voor de regio Latium – locatie Rome – afdeling II *ter*), inzake de nationale compensatieregeling voor de melkquota voor de melk en zuivelproducten die in het verkoopseizoen dat liep van 1 april 2000 tot en met 31 maart 2001 op de markt waren gebracht.

[OMISSIS]

[Or. 2]

[OMISSIS] [nationale procedure]

1. De agrarische onderneming, thans verzoekende partij in hoger beroep, heeft in eerste aanleg beroep ingesteld tegen:

het besluit van AGEA [Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (agentschap voor landbouwbetalingen)], genomen op grond van artikel 1, lid 5, van decreto-legge 4 febbraio 2000, n. 8, recante “*Disposizioni urgenti per la ripartizione dell’aumento comunitario del quantitativo globale di latte e per la regolazione provvisoria del settore lattiero-caseario*” (voorlopig wetsbesluit nr. 8 van 4 februari 2000 tot vaststelling van dringende bepalingen voor de herverdeling van de communautaire verhoging van de totale hoeveelheid melk en voor de voorlopige regulering van de zuivelsector), welk voorlopig wetsbesluit is omgezet in wet nr. 79 van 7 april 2000. Het betreffende besluit heeft betrekking op de nationale compensatie voor melk en zuivelproducten die in het verkoopseizoen dat liep van 1 april 2000 tot en met 31 maart 2001 op de markt zijn gebracht, en

het besluit van AGEA [OMISSIS] nr. 1184 van 26 juli 2001, waarmee het in hoger beroep gekomen bedrijf in kennis is gesteld van zijn overschrijding van de productie en van de uitkomst van de compenserende maatregelen, inhoudende dat het bedrijf niet een van de rechthebbenden is op herverdeling van de ongebruikte referentiehoeveelheden.

2. Met het hierboven vermelde vonnis, gewezen na een vereenvoudigde procedure, heeft de TAR het beroep verworpen.

[Or. 3]

3. Het agrarisch bedrijf heeft hoger beroep ingesteld, en daarbij alle eerdere aangevoerde grieven opnieuw geformuleerd.
4. AGEA heeft zich in het geding gesteld en verweer gevoerd tegen de aangevoerde grieven.
5. De zaak is na de terechtzitting op 22 februari 2018 in staat van wijzen gekomen.

6. Bij de in hoger beroep gekomen personenvennootschap gaat het om een melkproductiebedrijf. In het tijdvak van 1 april 2000 tot en met 31 maart 2001 heeft het bedrijf zijn individuele „melkquotum” overschreden en daarvoor geen enkele compensatie gehad, met andere woorden, er zijn aan het bedrijf in het kader van de herverdeling geen ongebruikte quota toegekend, omdat die ongebruikte quota herverdeeld zijn volgens een prioriteitscriterium per wettelijk vastgestelde categorie, waartoe verzoekende partij niet behoorde.
7. Door de verzoekende partij wordt in twijfel getrokken of de wettelijke bepalingen waarbij in een dergelijke herverdeling is voorzien verenigbaar zijn met het gemeenschapsrecht. Met name artikel 1, lid 8, van voorlopig wetsbesluit nr. 43 van 1 maart 1999, dat met wijzigingen in wet is omgezet bij wet nr. 118 van 27 april 1999, en artikel 5 van voorlopig wetsbesluit nr. 8 van 4 februari 2000, dat met wijzigingen in wet is omgezet bij artikel 1 van wet nr. 79 van 7 april 2000, zouden in strijd zijn met het bepaalde in de communautaire verordeningen nr. 3950/92 en nr. 536/93.

Kort samengevat wordt er gesteld dat de aangehaalde nationale regeling, voor zover daarin bepaald is dat – vanwege de overschrijding van de nationale melkquota voor de voorafgaande jaren – de compensatie van individuele melkquota (dat wil zeggen, tussen producenten die het hun toegekende melkquotum overschrijden en producenten die hun quotum niet hebben (op)gebruikt) van toepassing is volgens prioriteitscriteria voor bepaalde categorieën, strijdig is met de Europese regelgeving die in tegenstelling daarmee voor die fase een criterium van gelijkheid en evenredigheid hanteert waarvan niet kan worden afgeweken.

8. De kamer is van oordeel dat de opgeworpen vraag over mogelijke strijdigheid met het gemeenschapsrecht niet kennelijk ongegrond is en dat de vraag aan het Hof van Justitie behoort te worden voorgelegd.
9. Die vraag is belangrijk voor de beslissing, omdat als de stelling van verzoekster gegrond is, daaruit zou voortvloeien dat er, na de vaststelling van de oorspronkelijke overproductie, op onwettige wijze is bepaald welke bedrijven in het kader van de herverdeling van ongebruikte individuele referentiehoeveelheden als begunstigen zijn aangewezen, met uitsluiting van het thans in beroep gekomen bedrijf. Bovendien is de grief [Or. 4] en de daarmee samenhangende twijfel over de verenigbaarheid van de nationale wettelijke bepalingen aan deze afdeling voorgelegd in andere identieke zaken (ingesteld door rechtzoekenden die in dezelfde omstandigheden verkeren als verzoekster); de behandeling van die zaken is geschorst in afwachting van de prejudiciële beslissing.
10. Vooraf dient kort te worden gewezen op de context van de rechtsvraag. Het is bekend dat in het kader van de gemeenschappelijke organisatie van de markt van melk en zuivelproducten, in verordening (EEG) nr. 3950/92 van de Raad is bepaald dat elke lidstaat beschikt over een totale gegarandeerde hoeveelheid melkproductie (het nationale quotum) die niet hoger mag zijn dan de som van de

individuele referentiehoeveelheden (individuele quota) die aan de nationale melkproducenten zijn toegekend. Als het nationale quotum overschreden wordt, is het gevolg voor de lidstaat dat de producenten die bijgedragen hebben aan de overschrijding een extra heffing moeten betalen. In de loop van het tijdvak waarvoor het quotum geldt, mag de lidstaat de overschrijdingen van de individuele quota „compenseren” door herverdeling van de ongebruikte individuele referentiequota (IRQ) van producenten die hun eigen quota niet volledig gebruikt hebben, om de overschotten van andere producenten te verlagen (artikel 2, lid 1, van verordening (EEG) nr. 3950/92).

11. De twijfels in het onderhavige geval betreffen de wijze waarop deze compensatie dient te worden uitgevoerd en in het bijzonder de vraag of de communautaire verordeningen nr. 3950/92 en nr. 536/93 (die de uitvoeringsbepalingen van eerstgenoemde verordening behelst) aldus moeten worden uitgelegd dat de herverdeling van de ongebruikte individuele quota noodzakelijkerwijs moet plaatsvinden op basis van gelijkheid en evenredigheid, ofwel dat het aan de lidstaten is toegestaan om prioriteitscategorieën vast te stellen van producenten die met voorrang worden begunstigd.

RELEVANTE COMMUNAUTAIRE REGELGEVING

12. Zoals opgemerkt vindt men de relevante regelgeving, die *ratione temporis* op de feiten van de zaak van toepassing is, in verordening (EEG) nr. 3950/92 van 28 december 1992 tot instelling van een extra heffing in de sector melk en zuivelproducten, waarbij de regeling van **[Or. 5]** de extra heffing, zoals die al in verordening (EEG) nr. 856/84 van de Raad van 31 maart 1984 geregeld was, met zeven tijdvakken van een jaar is verlengd; die regeling heeft tot doel om zowel het gebrek aan evenwicht tussen vraag en aanbod naar melk en zuivelproducten als de daaruit voortvloeiende structurele overschotten te verkleinen.

De zevende overweging van de genoemde verordening maakt duidelijk dat „met het oog op het behoud van de nodige soepelheid in het beheer van de regeling, moet worden voorzien in een verevening van de overschrijdingen over alle individuele referentiehoeveelheden van dezelfde categorie binnen het grondgebied van de lidstaat; dat met betrekking tot de leveringen, die nagenoeg alle in de handel gebrachte hoeveelheden omvatten, moet worden gegarandeerd dat de heffing in de hele Gemeenschap haar volledige uitwerking krijgt, hetgeen in beginsel rechtvaardigt dat de lidstaten moeten kunnen blijven kiezen tussen twee methoden om de overschrijding van de individuele referentiehoeveelheden naargelang van de productie- en aanvoerstructuren in de zuivelsector te verevenen; dat de lidstaten daarom het recht moeten krijgen om aan het eind van het tijdvak ongebruikte referentiehoeveelheden niet opnieuw nationaal dan wel over de kopers te verdelen, en om de ontvangsten die de verschuldigde heffing overschrijden te besteden aan de financiering van nationale herstructureringsprogramma's en/of deze terug te betalen aan bepaalde categorieën producenten of producenten die zich in een uitzonderlijke situatie bevinden”.

In artikel 2 van de verordening is in overeenstemming daarmee het volgende bepaald: „1. De heffing is verschuldigd over alle hoeveelheden melk of melkequivalent die in het betrokken tijdvak van twaalf maanden op de markt worden gebracht en een van de in artikel 3 bedoelde hoeveelheden overschrijden. De heffing wordt verdeeld over de producenten die tot de overschrijding hebben bijgedragen. De bijdrage van de producenten aan de betaling van de verschuldigde heffing wordt naar keuze van de lidstaat vastgesteld al dan niet na herverdeling van de ongebruikte referentiehoeveelheden, hetzij op het niveau van de koper naargelang van de resterende overschrijding nadat alle ongebruikte referentiehoeveelheden zijn verdeeld in verhouding tot de referentiehoeveelheden die ter beschikking staan van elk van deze producenten, hetzij op nationaal niveau naargelang van de mate waarin de voor elk van deze producenten beschikbare referentiehoeveelheden zijn overschreden. (...) 4. Wanneer de [Or. 6] heffing verschuldigd is en het geïnde bedrag hoger is dan die heffing, kan de lidstaat het te veel geïnde bedrag gebruiken voor de financiering van de in artikel 8, eerste streepje, bedoelde maatregelen en/of dit terugbetalen aan producenten die behoren tot prioritaire categorieën die de lidstaat vaststelt op basis van te bepalen objectieve criteria of die te kampen hebben met een uitzonderlijke situatie die is ontstaan door een niet met deze regeling verband houdende nationale maatregel”.

12.1. De uitvoeringsbepalingen van verordening (EEG) nr. 3950/92 zijn opgenomen in verordening (EEG) nr. 536/93 van 9 maart 1993.

In de zesde overweging van de laatstgenoemde verordening wordt toegelicht dat „dat de Commissie krachtens artikel 2, lid 4, van verordening (EEG) nr. 3950/92 de criteria moet vaststellen op grond waarvan prioritaire categorieën producenten voor terugbetaling van heffingsbedragen in aanmerking komen als de lidstaat het wenselijk heeft geacht op zijn grondgebied niet de ongebruikte hoeveelheden volledig opnieuw toe te wijzen; dat alleen wanneer deze criteria in een lidstaat niet volledig mochten kunnen worden toegepast, deze lidstaat kan worden gemachtigd om, in overleg met de Commissie, andere criteria aan te houden”.

In artikel 3, lid 3, van de verordening is het volgende bepaald: „3. De lidstaat kan voorschrijven dat de bevoegde autoriteit de koper van het bedrag van de heffing dat deze verschuldigd is, in kennis stelt, zulks na al dan niet, volgens het besluit van de lidstaat, de ongebruikte referentiehoeveelheden geheel of gedeeltelijk opnieuw te hebben toegewezen, hetzij rechtstreeks aan de betrokken producenten, hetzij aan de kopers met het oog op omslag over de betrokken producenten”.

13. Uit artikel 2, lid 1, tweede alinea, van verordening (EEG) nr. 3950/92 – dat misschien ook door de ongelukkige vertaling in de Italiaanse taal niet gemakkelijk te lezen is –, gelezen in samenhang met de zevende overweging, lijkt naar voren te komen dat de verevening van de overschrijdingen van de individuele referentiehoeveelheden, oftewel de „compensatie”, op nationaal niveau tussen de over- en de onderschrijdingen van de toegekende individuele quota, een autonome procedurele fase [Or. 7] is, ook al is deze fase facultatief voor de staten.

Deze fase moet normaliter plaatsvinden vóór de vaststelling van de hoogte en de inning van de extra heffing voor de overschrijding, en moet dienen ter vaststelling van het niveau van de overschrijding en in aansluiting daarop van het als extra heffing door de afzonderlijke producenten verschuldigde bedrag.

13.1. Bij lezing van artikel 2 van voormelde verordening komt verder naar voren dat de lidstaten een andere wijze van verevening kunnen kiezen. Die wijze van verevening zou moeten plaatsvinden na het vaststellen van de hoogte en inning van de extra heffing bij de afzonderlijke producenten die hun quotum overschreden hebben, en erin moeten voorzien – in geval de inning op nationaal niveau de referentiehoeveelheid (niet de individuele, maar de nationale) overschrijdt, dat wil zeggen wanneer dezelfde gronden voor verevening aanwezig zijn als reeds aangehaald – dat het te veel geïnde kan worden gerestitueerd aan de producenten die vallen in de „prioritaire categorieën” zoals vastgesteld door de lidstaat.

14. Deze logische samenhang tussen de twee verschillende vereveningsmethodes lijkt te zijn uitgelegd in het arrest van de Eerste kamer van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 5 mei 2011, C-230/09, EU:C:2011:271 waarin staat: „53. *Vervolgens moet erop worden gewezen dat de hertoewijzing van het ongebruikte deel van de nationale referentiehoeveelheid voor leveringen en de vaststelling van de bijdrage van de producenten in de betaling van de verschuldigde heffing twee afzonderlijke, zij het verbonden, verrichtingen zijn, aangezien de eerste verrichting facultatief voorafgaat aan de tweede en het resultaat van deze laatste verrichting beïnvloedt*”.

14.1. In hetzelfde arrest onderzoekt het Hof de verschillende versies van het mechanisme zoals die door de verschillende lidstaten worden gebruikt en voortvloeien uit een andere vertaling in de nationale taal van artikel 10, lid 3, van verordening (EG) nr. 1788/2003 [welke bepaling in wezen gelijk is aan artikel 2 van verordening (EEG) nr. 3950/92, waardoor de overwegingen noodzakelijkerwijs ook moeten gelden voor laatstgenoemde verordening, zoals dit arrest in de punten 62 en 63 onderkent]; dit ligt waarschijnlijk aan de bron van het grote aantal gedingen dat in Italië is gevoerd.

Het Hof overweegt in punt 58 als volgt: „*In dit verband heeft de wetgever in de Duitse, de Franse, [Or. 8] de Portugese en de Sloveense versie van die bepaling respectievelijk gebruik gemaakt van de formulering ‚Neuzuweisung [...], die proportional zu den Referenzmengen der einzelnen Erzeuger oder nach objektiven, von den Mitgliedstaaten festzulegenden Kriterien erfolgt’ (hertoewijzing naar evenredigheid van de referentiehoeveelheden van elke producent of overeenkomstig door de lidstaten vast te stellen objectieve criteria), de formulering ‚après réallocation ou non, proportionnellement aux quantités de référence individuelles de chaque producteur ou selon des critères objectifs à fixer par les États membres, de la partie inutilisée de la quantité de référence nationale affectée aux livraisons’ (na hertoewijzing of niet, naar evenredigheid van de individuele referentiehoeveelheden van elke producent of overeenkomstig*

door de lidstaten vast te stellen objectieve criteria, van het ongebruikte deel van de nationale referentiehoeveelheid voor leveringen), de formulering ,após eventual reatribuição – proporcionalmente às quantidades de referência individuais de cada produtor ou de acordo com critérios objetivos a definir pelos Estados-Membros – da parte não utilizada da quantidade de referência nacional afectada às entregas’ (na eventuele hertoewijzing, naar evenredigheid van de individuele referentiehoeveelheden van elke producent of overeenkomstig door de lidstaten te definiëren objectieve criteria, van het ongebruikte deel van de nationale referentiehoeveelheid voor leveringen) en de formulering ,porazdeljen ali ne, v sorazmerju z individualnimi referenčnimi količinami vsakega proizvajalca ali skladno z objektivnimi merili, ki jih določijo države članice’ (al dan niet hertoegewezen, naar evenredigheid van de individuele referentiehoeveelheden van elke producent of overeenkomstig door de lidstaten vastgestelde objectieve criteria). 59. Uit andere taalversies van verordening nr. 1788/2003, waaronder de Bulgarse, de Engelse en de Nederlandse versie, blijkt echter dat de in artikel 10, lid 3, van deze [Or. 9] verordening gebruikte bewoordingen ,naar evenredigheid van de individuele referentiehoeveelheden van elke producent of overeenkomstig door de lidstaten vast te stellen objectieve criteria’, geen betrekking hebben op de eventuele hertoewijzing van het ongebruikte deel van de nationale referentiehoeveelheid voor leveringen, maar op de vaststelling van de bijdrage van de producenten in de betaling van de verschuldigde heffing”.

Dit laatste lijkt ook het geval bij de versie in de Italiaanse taal, waar staat: „A seconda della decisione dello Stato membro, il contributo dei produttori al pagamento del prelievo dovuto è stabilito, previa riassegnazione o meno della parte inutilizzata del quantitativo di riferimento nazionale destinato alle consegne, proporzionalmente ai quantitativi di riferimento individuali a disposizione di ciascun produttore o secondo criteri obiettivi che devono essere fissati dagli Stati membri...” [„De bijdrage van de producenten in de betaling van de verschuldigde heffing wordt, naar keuze van de lidstaat, al dan niet na hertoewijzing van het ongebruikte deel van de nationale referentiehoeveelheid voor leveringen, vastgesteld naar evenredigheid van de individuele referentiehoeveelheden van elke producent of overeenkomstig door de lidstaten vast te stellen objectieve criteria:...”].

14.2. Het Hof heeft in [punt] 64 geoordeeld als volgt: „Uit alle taalversies van laatstgenoemde bepaling (noot red. De verwijzing is in dit geval rechtstreeks naar artikel 2 van verordening (EEG) nr. 3950/92 als oorspronkelijke bron die overgenomen is in artikel 10, lid 2, van verordening nr. 1788/2003) blijkt duidelijk dat wel degelijk de herverdeling van de ongebruikte referentiehoeveelheden, dat wil zeggen de hertoewijzing van deze hoeveelheden, ,in verhouding tot de referentiehoeveelheden die ter beschikking staan van elk van deze producenten’ moest worden verricht, en dat de bijdrage van de producenten in de betaling van de verschuldigde heffing werd vastgesteld naargelang van de overschrijding van de referentiehoeveelheid waarover elk van deze producenten beschikt.”

RELEVANTE NATIONALE REGELGEVING

15. Eerst dienen de nationale bepalingen die *ratione temporis* moeten worden toegepast op de feiten van de zaak te worden aangehaald (de volledige tekst van deze bepalingen zal als bijlage bij de onderhavige beslissing worden meegezonden).

15.1. Artikel 1, lid 8, van voorlopig wetsbesluit nr. 43 van 1 maart 1999, dat, met wijzigingen in wet is omgezet bij wet nr. 118 van 27 april 1999, bepaalt het volgende: „8. *De nationale vergoeding wordt voor de tijdvakken 1995-1996, 1996-1997, 1997-1998 en 1998-1999, op grond van de volgende criteria en in deze volgorde bepaald: a) ten gunste van producenten die beschikken over quota in de berggebieden, zoals bepaald in richtlijn 75/268/EEG [Or. 10] van de Raad van 28 april 1975; b) ten gunste van de producenten die beschikken over quota A en quota B en wier quotum B is verlaagd, binnen de grenzen van de verlaagde hoeveelheid; c) ten gunste van producenten met quota die zijn gevestigd in probleemgebieden in de zin van richtlijn 75/268/EEG van de Raad van 28 april 1975, en in de gebieden als bedoeld in doelstelling 1 in de zin van verordening (EEG) nr. 2081/93 van de Raad van 20 juli 1993; d) ten gunste van producenten die uitsluitend beschikken over quotum A en hun quotum met ten hoogste 5 % overschreden hebben; e) ten gunste van alle andere producenten met quota, en e-bis) ten gunste van alle andere producenten.*”

In artikel 5 van voorlopig wetsbesluit nr. 8 van 4 februari 2000, dat met wijzigingen in wet is omgezet bij artikel 1 van wet nr. 79 van 7 april 2000, is verder het volgende bepaald: „*Op de nationale compensatieverrichtingen die vóór 1 augustus van elk jaar dienen plaats te vinden, zijn de criteria van artikel 1, lid 8, van voorlopig wetsbesluit nr. 43 van 1 maart 1999, dat met wijzigingen in wet is omgezet bij wet nr. 118 van 27 april 1999, evenals de bepalingen van de leden 11, 12 en 13 van dit artikel 1 van overeenkomstige toepassing. (...)*”.

15.2. Uit artikel 1, lid 8, van wetsbesluit nr. 43 van 1 maart 43, zoals met wijzigingen in wet is omgezet bij wet nr. 118 van 27 april 1999, en de vaststelling van de door de Italiaanse Staat gevolgde praktijk, komt naar voren dat de Italiaanse Staat, tussen de twee methoden van verevening die in abstracto door artikel 2 van verordening (EEG) nr. 3950/92 mogelijk worden gemaakt, heeft voor verevening (in het nationale recht geherdefinieerd als „compensatie”) van de ongebruikte referentiehoeveelheden.

De bepaling is namelijk door het bestuur zo toegepast dat het compenseren van overschrijdingen van quota met niet geheel gebruikte quota, evenals de daaruit voortvloeiende hertoewijzing van individuele ongebruikte referentiehoeveelheden aan producenten die hun quotum overschreden hebben, heeft plaatsgevonden per categorie in de genoemde volgorde, en niet „naar *evenredigheid van de individuele referentiehoeveelheden van elke producent*”.

[Or. 11]

TWIJFELS VAN HET COLLEGE

16. Naar aanleiding van de bestuursrechtelijke procedures die uit de toepassing van de aangehaalde wettelijke bepalingen voortvloeiden, heeft de Europese Commissie op 7 juli 2010 op vraag van het Hoofd van het Departement voor Europees en Internationaal Beleid van de Italiaanse regering, meegedeeld dat „(...) *de lidstaat de bijdrage (de te betalen heffing) moet vaststellen van de producenten die hun individuele quotum hebben overschreden. Gedurende het melkquotatijdvak heeft de lidstaat de mogelijkheid om overschrijdingen van de individuele hoeveelheden te compenseren door de ongebruikte individuele quota van producenten die hun quota niet volledig gebruikt te hebben te herverdelen teneinde de overschrijdingen in de productie van andere producenten te verlagen [artikel 2, lid 1, van verordening (EEG) nr. 3950/92]. Deze herverdeling moet plaatsvinden op voet van gelijkheid onder de producenten die hun individuele quota hebben overschreden. De lidstaat kan evenwel, als alternatieve mogelijkheid, besluiten om de aan het einde van elk melkquotatijdvak ongebruikte individuele quota niet te herverdelen. In dat geval kan het bedrag dat te veel geïnd is ten opzichte van de verschuldigde heffing worden gebruikt om nationale herstructureringsprogramma's te steunen en/of worden teruggegeven aan producenten van bepaalde categorieën (in het bijzonder aan producenten in de berggebieden, enz.). Die prioritaire groepen moeten door de lidstaat op basis van objectieve criteria, overeenkomstig artikel 2, lid 4, van verordening (EEG) nr. 3950/92 bepaald worden. Bovendien kan de compensatie enkel worden toegepast als de heffing daadwerkelijk moet worden betaald (d.w.z. dat de nationale melkproductie het nationale melkquotum dat voor de lidstaat is vastgesteld overschrijdt) (...)”.*
17. Dit standpunt is nog eens duidelijk bevestigd door de recente mededeling van de Europese Commissie van 30 september 2013 [OMISSIS] AGRI.M.3 VP 13-499-ARES(2013)3186151, die daaraan, onder verwijzing naar de stand van de nationale rechtspraak, heeft toegevoegd dat „*de TAR del Lazio bij beslissing nr. 10584/2010 reeds heeft vastgesteld dat artikel 1, lid 8, van voorlopig wetsbesluit nr. 43/1999 niet verenigbaar is met artikel 2, lid 4, van verordening (EG) nr. 3950/92 van de Raad. Die [Or. 12] rechter heeft eveneens vastgesteld dat artikel 1, lid 8, van voorlopig wetsbesluit nr. 43/1999 buiten toepassing moet worden gelaten voor zover daarin niet bepaald is dat de hertoewijzing van de ongebruikte referentiehoeveelheden ten gunste van alle producenten geschiedt, zonder bevoorrechtiging van bepaalde categorieën”.*
18. Op dit punt moet de kamer echter voor alle duidelijkheid erop wijzen dat de huidige stand van de nationale rechtspraak tegenovergesteld is aan die waarop de Commissie zich in 2013 gebaseerd heeft door het citeren van vonnis nr. 10584/2010 van de TAR Lazio: de uitspraken van de Consiglio di Stato [OMISSIS] bevestigen namelijk alle dat „*het toekennen van prioriteit bij het verlenen van compensatie aan die producenten die in economisch slechtere of in anderszins objectief nadeligere omstandigheden verkeren, is geen ontoelaatbare of onjuiste uitzondering op een vermeende herverdelingsregel naar evenredigheid,*

en houdt ook niet een soort permanente vrijstelling in ten nadele van derde producenten. In werkelijkheid houdt het een beginsel in, een zeker vrijelijk waardeerbaar, maar niet kennelijk arbitrair beginsel, dat het territoriale of concurrentienadeel compenseert omdat de specifieke omstandigheden waaruit dit nadeel voortvloeit aantonen dat de producenten niet of in mindere mate in staat zijn om de bijdrage te betalen”.

- 18.1. In wezen is er – volgens de hierboven aangehaalde citaten van de Consiglio di Stato – enerzijds in verordening nr. 3950/92 geen band met de evenredigheid bij de hertoewijzing van de ongebruikte quota, en anderzijds zijn de prioriteitscriteria in lijn met communautaire verordening (EG) nr. 1788/2003.

De mededeling van de Europese Commissie volgt dus een lijn in de rechtspraak (het buiten toepassing laten van artikel 1, lid 8, van voorlopig wetsbesluit nr. 43/199) die door de rechter in hoger beroep is verworpen.

19. De kamer betwijfelt of de regels zoals deze in de heersende nationale rechtspraak zijn uitgelegd, en nu als geldend recht beschouwd moet worden, verenigbaar zijn met hetgeen, *ratione temporis*, wordt voorgeschreven door verordening nr. 3950/92 en nr. **[Or. 13]** 536/93, en is van oordeel dat ook, gelet op de temporele ontwikkeling van de wetgeving, een definitieve uitlegging door het Hof van Justitie nodig is. *In dit verband wordt verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:*

„Dient artikel 2, lid 1, van verordening nr. 3950/92 – ook in het licht van hetgeen het Hof van Justitie in zijn arrest van 5 mei 2011 in de gevoegde zaken C-230/09 en C-231/09 reeds heeft vastgesteld in verband met artikel 10, lid 3, van verordening (EG) nr. 17[8]8/2003 – aldus te worden uitgelegd dat de hertoewijzing van het ongebruikte deel van de nationale referentiehoeveelheid bestemd voor leveringen kan plaatsvinden volgens door de lidstaten vastgestelde objectieve prioriteitscriteria, of dient het aldus te worden uitgelegd dat die fase van de verevening uitsluitend door een exclusief evenredigheids criterium moet worden beheerst?”

OM DEZE REDENEN

beslist de Consiglio di Stato [OMISSIS] als volgt:

- 1) [OMISSIS] [instructies aan de griffie]
- 2) houdt het geding aan;
- 3) houdt tot de eindbeslissing iedere verdere beslissing, procedureel, inhoudelijke en inzake de kosten, aan.

[OMISSIS] Rome [OMISSIS] 22 februari 2018 [OMISSIS]

[Or. 14]

[OMISSIS] [handtekeningen]